

Onontkooombare verhalen

Margaret Eleanor Atwood (Ottawa, Canada, 1939) en Hilary Mary Mantel (Glossop, Engeland, 1952) zijn allebei grote namen en belangrijke stemmen in de Engelstalige literatuur. Beide schrijfsters wonnen vele literaire prijzen. Dit jaar brachten ze allebei een verhalenbundel uit. *Tryntsje van der Steege*

De moord op Margaret Thatcher van Hilary Mantel bevat elf verhalen waarin ze de duistere randjes van de mensheid verkent. Met merkbaar en venijnig plezier beschrijft ze de onaangename eigenschappen of ongemakkelijke omstandigheden die haar personages treffen. In *Wintertrip* bijvoorbeeld wordt een echtpaar door een ruwe taxichauffeur van het vliegveld naar hun vakantiebestemming gereden. Tijdens de nachtelijke tocht door de bergen rijden ze iets aan waarvan de vrouw denkt dat het een geit is. Terwijl de chauffeur het slachtoffer in de kofferbak laadt, tekruipt haar al het onbestemde gevoel dat haar er bij aankomst bij het hotel toe brengt te voorkomen dat de portier in de kofferbak kijkt. 'In zichzelf deed ze verslag alsof ze het er, veel later, met een vriendin over had: We waren medeplichtig gemaakt snap je. Niet dat de taxichauffeur iets verkeerd had gedaan, natuurlijk. Hij was alleen maar efficiënt geweest. En haar denkbeeldige vriendin viel haar bij: Maar toch zou je het zo voelen, zou je het gevoel hebben dat je iets te verbergen had.' Dergelijke onbestemde gevoelens

spelen een grote rol in de rest van de verhalen, bij zowel de personages als bij de lezer. Mantel weet haarscherp een sfeer of een gedachtegang te beschrijven, die wringt maar tegelijkertijd onontkoobaar is.

Het verhaal *Komma* speelt zich af in een hete zomer en beschrijft de verboden vriendschap tussen twee meisjes uit verschillende sociale klassen. Net als de andere personages uit deze bundel hebben de meisjes een heel eigen stem en een kenmerkende manier van denken en praten die hen meteen tot leven brengt. 'Begraven in het gras kletsten we: ik in monosyllaben, op mijn hoede, acht jaar oud, gekleed in een zwart-wit geruite korte broek die me het jaar ervoor had gepast; Mary met haar magere armen, haar knieschijven als soepborden van been, haar blauwe plekken, haar proest, haar kakelende lach en haar gniffel.'

Vertellingen

Die eigenzinnigheid en het onaangepaste van Mantels personages is ook terug te vinden in de bundel van Margaret Atwood, net als de manier waarop stijl en woordkeus

Verhalen

De moord op Margaret Thatcher

Hilary Mantel

Vertaling Ine Willems
Meridiaan

€ 19,99

voor elk verhaal worden aangepast. In *Het stenen matras* presenteert Atwood negen 'vertellingen', zoals ze zelf toelicht aan het einde van het boek: 'Door een kort verhaal een 'vertelling' te noemen, wordt het enigszins losgemaakt van het alledaagse, omdat daarmee een wereld wordt opgeroepen van volksverhalen, sprookjes, en de verhalenverteller van weleer.'

Atwoods verhalen hebben inderdaad een zweem van het fantastische en het onverklaarbare, en net als in de verhalen van Mantel is de duistere kant van mensen nooit ver weg. Waar in *De moord op Margaret Thatcher* echter een meer algemene, onbestemde dreiging heerst, is ouder worden de belangrijkste bedreiging in *Het stenen matras*. Niet alleen de lichamelijke aftakeling valt de personages zwaar, maar de meesten van hen worden ook nog geteisterd door spijt van dingen die ze soms wel of soms juist niet hebben gedaan. In een enkel geval, zoals bijvoorbeeld in het titelverhaal, neemt een personage het recht in eigen hand om met geweld de dingen recht te zetten.

Veel van Atwoods vertellingen lijken in elkaar over te lopen. De

Verhalen

Het stenen matras

Margaret Atwood

Vertaling Lidwien Biekmann
Prometheus

€ 22,50

eerste drie delen zelfs een verhaallijn die min of meer doorloopt, waarbij in elk verhaal een ander personage wordt gevolgd: een bejaarde schrijfster, haar eerste liefde die haar in de steek liet, en de vrouw voor wie hij haar verliet. Ook in de rest van de bundel sijpelen schijnbaar willekeurige details van het ene verhaal in het andere door: meerdere personages ontvangen bijvoorbeeld ongewenste kerstkaarten met banale brieven over vakanties en andere jaarlijkse bezigheden.

Beide verhalenbundels zijn heel knap gecomponeerd en tonen door de verscheidenheid aan stijlen, settings en karakters het meesterschap van beide schrijfsters. Zowel Atwood als Mantel beschikt over een duistere humor en een licht ironische (soms ronduit sarcastische) toon, die door de heldere en lichtvoetige stijl echter nergens te zwaar wordt. Vooral Mantel kan messcherp formuleren, terwijl Atwood meer omtrekkende bewegingen maakt en subtieler te werk gaat. In beide gevallen is herlezen zeker geen straf; de verhalen bevatten genoeg slimme verwijzingen en open eindjes om er steeds iets nieuws in te ontdekken.